

УДК 378.147

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/66-3-38>**Денис ЧИК,***orcid.org/0000-0002-4304-114X*

доктор філологічних наук,

професор кафедри іноземних мов і методик їх навчання

Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка

(Кременець, Тернопільська область, Україна) *chukden@gmail.com***Тетяна СЕМЕГІН,***orcid.org/0000-0002-1211-3729*

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри іноземних мов і методики їх навчання

Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка

(Кременець, Тернопільська область, Україна) *semehunt@gmail.com***Тетяна ДОЛГА,***orcid.org/0000-0003-2855-1464*

кандидат психологічних наук,

доцент кафедри психології та соціальної роботи

Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка

(Кременець, Тернопільська область, Україна) *tetianadolha@gmail.com*

СТРАТЕГІЯ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті охарактеризовано ключові принципи змішаного навчання та передумови його запровадження. Також у даній розвідці описано стратегії використання соціальних мереж студентами під час вивчення англійської мови. Масові онлайн-курси, онлайн-застосунки, онлайн-платформи, відеоігри, соціальні мережі стали частиною навчального простору сучасних студентів. При цьому найбільші можливості доступні саме при опануванні іноземних мов, адже перед студентами відкривається безліч сучасних, автентичних, яскравих та комунікативно-орієнтованих матеріалів.

У сучасному цифровому світі соціальні мережі не позиціонуються більше як засіб для спілкування чи розваг, а як інструмент ефективного, свідомого та активного навчання, який, разом із розвитком професійних компетентностей, сприяє розвитку ключових *soft skills* (комунікативність, кооперативність, критичне мислення, креативність). Доступність соціальних мереж, можливість долучатися до груп за інтересами, а також обирати аудиторію для спілкування (від друзів до знаменитостей та експертів у певній галузі) робить соціальні мережі потужним засобом впливу. Полісенсорна спрямованість навчальних матеріалів, яскравість, компактність та динамічність в процесі презентації інформації, автентичність контенту, можливість залучення носіїв мови, реалій культури створюють тло для активного, свідомого і мотивованого навчання, а також міцного запам'ятовування інформації.

Під час залучення соціальних мереж до навчального простору застосовуються наступні методи навчання: *learning by doing*, *task-based learning*, комунікативно-діяльнісний підхід. Соціальні мережі сприяють студентоцентрованому навчанню, адже орієнтовані на той формат представлення інформації, яка найбільше імпонує сучасним студентам. Соціальні мережі є потужним інструментом соціальної взаємодії, отже розвивають навички комунікації та кооперації, забезпечують емоційну підтримку, допомагають долати труднощі та бар'єри у вивченні мови, покращують мережеву самооцінку студентів. Методично правильне залучення соціальних мереж до процесу навчання дозволяє впливати на різні сфери здобувачів: навчальну, виховну, емоційну, що, в кінцевому випадку, веде до покращення результатів навчання і вільного володіння мовою. Соціальні мережі дозволяють реалізувати ключові принципи сучасного навчання: індивідуальний підхід, інтерактивність, полісенсорне сприйняття інформації, стисла подача інформації, автономність та активність.

Ключові слова: змішане навчання, соціальні мережі, *learning by doing*, *task-based learning*, комунікативно-діяльнісний підхід.

Denys CHYK,

orcid.org/0000-0002-4304-114X

Doctor of Philological Sciences,

*Professor at the Department of Foreign Languages and Methods of their Teaching
Kremenets Regional Humanitarian and Pedagogical School Academy named after Taras Shevchenko
(Kremenets, Ternopil region, Ukraine) chykden@gmail.com*

Tetiana SEMEHYN,

orcid.org/0000-0002-1211-3729

Candidate of Philological Sciences,

*Associate Professor at the Department of Foreign Languages and Methods of their Teaching
Kremenets Regional Humanitarian and Pedagogical School Academy named after Taras Shevchenko
(Kremenets, Ternopil region, Ukraine) semehynt@gmail.com*

Tetiana DOLHA,

orcid.org/0000-0003-2855-1464

Candidate of Psychological Sciences,

*Associate Professor at the Department of Psychology and Social Work
Kremenets Regional Humanitarian and Pedagogical School Academy named after Taras Shevchenko
(Kremenets, Ternopil region, Ukraine) tetianadolha@gmail.com*

THE STRATEGY OF USING SOCIAL NETWORKS BY STUDENTS OF HIGHER EDUCATION DURING BLENDED LEARNING OF THE ENGLISH LANGUAGE

The article describes the key principles of blended learning and the prerequisites for its implementation. The paper also discusses strategies for using social media by students to practice their English. Massive online courses, online applications, online platforms, video games, and social networks have become part of the learning space of modern students. At the same time, the greatest opportunities are available when learning foreign languages, as students have access to a lot of modern, authentic, vivid and communicative-oriented materials.

In today's digital world, social media is no longer positioned as a means of communication or entertainment, but as a tool for effective, conscious and active learning, which, along with the development of professional competencies, contributes to the development of key soft skills (communication, cooperation, critical thinking, creativity). The accessibility of social media, the ability to join interest groups, and to choose the audience for communication (from friends to celebrities and experts in a particular field) make social media a powerful tool of influence. The multisensory orientation of educational materials, brightness, compactness and dynamism in the presentation of information, authenticity of content, the possibility of involving native speakers and cultural realities create a background for active, conscious and motivated learning, as well as strong memorization of information.

When integrating social media into the classroom, the following teaching strategies are used: learning by doing, task-based learning, and communicative and activity-based approach. Social media make it easier for students to study since they concentrate on the presentation techniques that appeal to them most of all. Social networks are an effective means of fostering interpersonal relationships that help students build their self-confidence, improve their ability to cooperate and communicate, and provide emotional support. Social media can influence students' educational and emotional spheres when used in a methodologically sound way during the learning process. This ultimately improves learning outcomes and fluency. Social networks enable the application of the fundamental principles of contemporary education: individual approach, interactivity, multisensory focus, concise presentation of information, autonomy and activity.

Key words: *blended learning, social networks, learning by doing, task-based learning, communicative and activity-based approach.*

Постановка проблеми. Світова пандемія Covid-19 і повномасштабна російсько-українська війна принесла багато змін у всіх галузях України, позбавила можливості вести звичний спосіб життя і провадити діяльність в заздалегідь наміченому напрямі. Не винятком стала й освітня сфера, оскільки жорсткі карантинні правила та постійні обстріли з боку російських військ на тривалий час змусили учасників освітнього процесу покинути навчальні аудиторії й пересісти за монітор

комп'ютера/ноутбука або не відриватися від смартфона, водночас підлаштовуючись під оголошення повітряних тривог і графіки відключень електроенергії. Тож, на даний час можна з упевненістю стверджувати, що освітній процес чи то у школі, чи в ЗВО вже ніколи не буде таким, як раніше.

Однією з порівняно нових форм навчання на сучасному етапі розвитку людства є змішане навчання. Методика змішаного навчання виникла під впливом обставин згадуваної вище пандемії,

але, як стверджують науковці, залишиться у системі освіти й надалі, більше того – стане однією з провідних форм співпраці викладача й здобувача вищої освіти.

Інтенсивна діджиталізація усіх сфер життєдіяльності людини і соціуму впливає і на освітній простір, який миттєво реагує на наявні виклики і тенденції. Масові онлайн-курси, онлайн-застосунки, онлайн-платформи, відеоігри, соціальні мережі стали частиною навчального простору сучасних студентів і набувають все більшої популярності та актуальності.

Аналіз досліджень. Проблематики використання соціальних мереж здобувачами вищої освіти в освітньому процесі торкалися у своїх розвідках окремі українські та зарубіжні методологи, викладачі-практики та вчені (С.В. Івашньова (Івашньова, 2012), А.О. Мірошниченко (Мірошниченко, 2020), Р. Любенко, К. Мальцева (Любенко, Мальцева, 2019), Н.В. Олексюк, Л.В. Лебеденко (Олексюк, Лебеденко, 2015), А.Є. Крижановський (Крижановський, 2020), Ф.Я. Майнаєв (Майнаєв, 2016), Th. Alhussain, W. Al-Rahmi, M. Othman (Alhussain, Al-Rahmi, Othman, 2020), A. Antoniou, A. Theodoropoulos, K. Christopoulou, G. Lepouras (Antoniou, Theodoropoulos, Christopoulou, Lepouras, 2014), M. Cortes, J. Lozano, J.O. Lozano (Cortes, Lozano, Lozano, 2014), B. Fleck, A. Richmond, H. Hussey (Fleck, Richmond, Hussey, 2013) та ін.

Мета статті. Сьогодні найбільші можливості щодо залучення соціальних мереж доступні саме при вивченні іноземних мов, адже перед студентами відкривається безліч сучасних, автентичних, яскравих та комунікативно-орієнтованих матеріалів. З-поміж усіх онлайн-інструментів найменш дослідженими сьогодні є методологічні стратегії використання соціальних мереж з метою вдосконалення комунікативної компетентності студентів.

Саме тому ми хотіли б у цій статті зупинитися на порівняно новому аспекті в даному контексті – стратегії використання соціальних мереж здобувачами вищої освіти під час змішаного навчання англійської мови.

Виклад основного матеріалу. Перш ніж перейти до важливого для нас аспекту – стратегій використання соціальних мереж здобувачами вищої освіти під час змішаного навчання англійської мови, спробуємо розібратися, що таке *змішане навчання* і як можна застосувати *методику змішаного навчання*, щоб зробити будь-який курс ефективним.

Поняття *змішане навчання* методисти трактують по-різному: дехто робить акцент на техноло-

гічності й поєднанні традиційної та онлайн-взаємодії учасників навчання, а дехто – на методиках і педагогічних моделях. Узагальнюючи різні підходи, вважаємо, що змішане навчання передбачає застосування онлайн-технологій і навчання в аудиторії, а також підходи та методики, які дають змогу ефективно їх поєднувати. Кожен із цих складників є важливим, без нього змішане навчання не буде результативним.

З власного досвіду можемо зазначити, що змішане навчання доцільно застосовувати як на денній, так і на заочній формі навчання, спираючись на переваги безпосередньої взаємодії в аудиторії і на широкі можливості онлайн-технологій. Синергетичний ефект від поєднання цих двох видів взаємодії визначається саме моделлю навчання. Однак варто наголосити, що застосування технологій не робить навчання змішаним автоматично, якщо модель взаємодії не змінюється. Наприклад, якщо студенти надсилають письмові роботи в електронному вигляді замість друкованих робіт або проводять тестування в аудиторії онлайн замість виконання на папері, то модель взаємодії залишається класичною.

У методичних розвідках можна знайти багато інформації про моделі змішаного навчання. Наприклад, ротаційні (серед них і відомий «перевернутий клас»), гнучка модель, модель самостійного змішування та поглиблена віртуальна модель. Проте, класифікація є досить умовною, оскільки кожна дисципліна специфічна, а здобувачі й викладачі – унікальні. Тому кожен викладач повинен формувати власну модель змішаного навчання, постійно її доопрацьовувати та вдосконалювати, враховуючи зміни в освітній програмі чи стандарті вищої освіти, вимоги ринку праці чи запити стейкхолдерів. У процесі змішаного навчання важливо досягнути «повного занурення» студентів в освітній процес.

Звичайно, опанування нових технологій у навчанні не відбувалося легко й швидко. Спершу все виглядало вимушено: так склалися обставини, довелося замінити звичні процеси на нові, технологічні. Проте згодом прийшло усвідомлення переваг і нових можливостей, які відкриває методика змішаного навчання. Як наслідок, відбулося цілковите переосмислення підходів до навчання, а також нове розуміння власної ролі в освітньому процесі: викладач не керівник, а партнер і фасилітатор.

На власних освітніх компонентах із вивчення англійської мови ми прагнули сформуванню такої атмосфери, щоб всі студенти почувалися справжніми «менеджерами» свого навчання, мали змогу обирати форми та темп навчання, усвідомити від-

повідальність за власний вибір, на кожному етапі вивчення відчували свій прогрес і практичну цінність результатів.

Під час формування власної змішаної моделі освітніх компонентів довелося проаналізувати освітній процес із різних ракурсів: деталізувати всі етапи навчання, розділити їх на коротші відрізки і описати до кожного з них план послідовності дій, а також досвід, який студент здобуде впродовж курсу. Визначивши оптимальні послідовності таких етапів у темах, потрібно було до кожного з них дібрати найкращий варіант реалізації.

У нашому ЗВО відсутня єдина система управління навчанням, але більшість ресурсів навчальних дисциплін/освітніх компонентів розміщено на платформі Moodle. Тому базовою для відповідних курсів стала саме ця освітня платформа, де було розміщено найбільше матеріалів до модулів (плани занять, покликання на інші ресурси, відповіді на типові запитання, інструкції щодо виконання вправ і завдань, перелік і методологію застосування онлайн-інструментів), щоб кожен учасник курсу мав змогу в зручний час скористатися ними.

Цілі, методи, очікування та всі важливі деталі курсів було озвучено на першій зустрічі зі здобувачами у Zoom і Google Meet. На аудиторних заняттях (зі зрозумілих причин більшість з них були онлайн) ми обговорювали не тільки програмні питання курсу, а й робили невеликі бесіди про сам курс: перегляд цілей та очікуваних результатів, взаємозв'язок тем курсу тощо. Звісно, взаємодія в дистанційному режимі дещо видозмінює взаємодію викладача й студентів, тому ми намагалися часто з ними спілкуватися, модерувати обговорення і структурувати освітній процес, нагадувати про дедлайни й просто бути на зв'язку.

Ознайомившись з методикою змішаного навчання та застосувавши цю технологію на практиці можемо сказати, що спільно сформулювали для себе кілька правил:

- Перед початком роботи варто сформулювати чіткі питання: «Чому я це роблю?», «Навіщо це мені?». Відповісти на них чесно і змодельовати, як можуть відповісти на це питання студенти-учасники курсу.

- Чітко сформульовані цілі та очікувані результати допомагають обрати оптимальні активності для їх досягнення.

- Чітко структуровані матеріали, завдання, активності допоможуть досягти навчальних результатів і просунуть студентів у досягненні їхніх цілей.

- Спілкування і дружня атмосфера формують міцні й тривалі взаємини в спільноті.

- Варто спілкуватися також і з колегами, адже студенти мають й інші курси та дедлайни для виконання інших завдань.

- При розробці курсу потрібно намагатися надати студентам якомога більше можливостей самостійно обирати форми роботи, час виконання того чи іншого завдання, пам'ятаючи при цьому про дедлайни.

- Надзвичайно важливим є зворотній зв'язок від студентів. Варто організовувати короткі обговорення курсу наприкінці кожного модуля, а також залучати їх до опитування (найкраще – анонімного і онлайн).

Необхідність долучення соціальних мереж у процес навчання іноземних мов зумовлюється кількома факторами. По-перше, це продиктовано щоденним посиленням їх ролі у нашому житті і розширенні функцій: презентація свого профілю, обмін новинами, інформацією, коментування подій, перегляд відео, рекламування товарів, покупки тощо. Доступність соціальних мереж, можливість приєднуватися до груп за інтересами, а також обирати аудиторію для спілкування (від друзів до знаменитостей та експертів у певній галузі) робить соціальні мережі потужним засобом впливу.

По-друге, особливості організації соціальних мереж зокрема, та інших онлайн-інструментів загалом робить їх ефективними засобами навчання. Полісенсорна спрямованість навчальних матеріалів (зокрема зоровий і слуховий спосіб презентації інформації), яскравість, компактність та динамічність в процесі презентації інформації, автентичність контенту, можливість залучення носіїв мови, реалій культури створюють тло для активного, свідомого і мотивованого навчання, а також міцного запам'ятовування інформації.

По-третє, соціальні мережі сьогодні стали «головним засобом спілкування і способом підтримки соціального життя» (Li, Croucher, 2020). Тому студенти повинні бути обізнані з особливостями онлайн-комунікації як рідною мовою, так і іноземною. Окрім навчальних можливостей соціальні мережі реалізують й інші функції: вони є потужним інструментом соціальної взаємодії, отже розвивають навички комунікації та кооперації, забезпечують емоційну підтримку та покращують самооцінку студентів. З психологічної точки зору, спілкування в онлайн-середовищі характеризується зниженням рівня тривожності та підвищенням мотивації та впевненості, що сприяє спонтанному і творчому продукуванню мови (Jahrami, 2019).

Результати проведених зарубіжних досліджень підтверджують доцільність та результатив-

ність соціальних мереж у навчальному просторі. Beth McGough, аналізуючи дані досліджень за 2021–2022 роки, зауважує, що сучасні студенти (54%), які належать до покоління Z («digital natives», «tech natives»), проводять більше як 4 години на день в соціальних мережах (McGough, 2023).

Окрім того 61% студентів стверджує, що їм краще виражати себе через фото і відео (McGough, 2023). Така статистика демонструє необхідність перегляду методів навчання і корекції форм презентації здобутих знань: на зміну або як доповнення до академічних есе, рефератів, презентацій слід додати представлення досліджуваного матеріалу у формі відео фрагменту, фотоколажу, допису у соціальних мережах іноземною мовою чи проведеного опитування.

Значний відсоток студентів (86%) в анкетуванні зазначає, що використовує YouTube для перегляду навчального контенту (McGough, 2023). Таким чином самі студенти свідомо та добровільно інтегрують онлайн ресурси у свій навчальний процес. Beth McGough стверджує, що домінуючим стилем навчання для сучасного покоління є learning by doing (McGough, 2023). Тому важливо не лише залучати студентів до перегляду навчального контенту у соціальних мережах, але й мотивувати їх до створення власного продукту. Це дасть можливість студентам продемонструвати творчість, індивідуальний підхід до завдання, креативне мислення тощо. Пізніше доцільно обговорити представлені роботи, виокремити сильні сторони та нестандартні підходи до завдання.

Соціальні медіа можуть бути використані для того, щоб зробити викладання більш студентоцентричним через сприяння інтерактивній співпраці та обміну інформацією. Особливо цінним є застосування соціальних мереж при вивченні іноземної мови, адже вони дозволяють доповнити стратегії викладання інноваційними видами діяльності, як-от онлайн-дебати та групові дискусії (Muftah, 2022).

Підсумовуючи результати усіх проведених досліджень, зарубіжні науковці виокремлюють ключові принципи навчання покоління Z:

- 1) індивідуальний підхід;
- 2) інтерактивність;
- 3) багатопосторовість (фізичний світ і світ онлайн);
- 4) мультимедіа;
- 5) порційність (chunking), розбиття контенту на невеликі порції;
- 6) чесність (McGough, 2023).

Таким чином, у сучасному цифровому світі соціальні мережі не позиціонуються більше як засіб для спілкування чи розваг, а як інструмент ефективного, свідомого та активного навчання, який, разом із розвитком професійних компетентностей, сприяє розвитку ключових soft skills (комунікативність, кооперативність, критичне мислення, креативність).

Отже, наведемо приклади вправ, що базуються на використанні соціальних мереж.

Instruction: Interview 3 passersby on the street about their appearance. Ask whether they are wearing any ethical clothing brands, cutting-edge fashion items or trendy accessories. Find out where interviewees typically purchase their clothing: in a mall, a charity shop, or online. Record a video and share it to your social media account. View the movies of your peers, then comment and rate them.

Instruction: Are you a globetrotter and an avid traveller? What is your favourite landmark? Post a picture of a well-known landmark along with a recommendation to visit it.

Instruction: Make a commercial to promote a product. Think of the ways to attract the reader. Provide a description of the product for the consumer. Focus on why your item is the best option for the consumer. Include persuasive language and visuals.

Таким чином під час залучення соціальних мереж до навчального простору залучаються наступні методи навчання:

1) Learning by doing – студенти приймають активну участь у здобутті та генеруванні знань, а навчання характеризується свідомим та пошуковим підходом;

2) Task-based learning – студенти отримавши завдання самостійно планують та реалізують його;

3) Комунікативно-діяльнісний підхід – студенти виконують завдання, яке відображає наближену до реального життя комунікативну ситуацію.

Висновки. Отже, інтегрування соціальних мереж в навчальний простір дозволяє зробити процес вивчення іноземної мови сучасним, мотивуючим, цікавим та автентичним. Належачи до покоління digital natives, студенти активно долучаються до таких завдань, демонструють ініціативність, творчість та автономність у їх виконанні. Методично правильне залучення соціальних мереж до процесу навчання дозволяє впливати на різні сфери здобувачів: навчальну, виховну, емоційну, що, в кінцевому випадку, веде до покращення результатів навчання і вільного володіння іноземною мовою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Івашнюва С.В. Використання соціальних сервісів та соціальних мереж в освіті. *Наукові записки (Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя). Сер.: Психолого-педагогічні науки*. 2012. № 2. С. 15-17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzsp_2012_2_5. (дата звернення: 27.08.2023).
2. Крижановський А.Є. Використання соціальних мереж у навчальному процесі вищого навчального закладу. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 31. Т. 3. С. 276–281. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/31_2020/part_3/45.pdf (дата звернення: 27.08.2023).
3. Любенко Р., Мальцева К. Користування сайтами соціальних мереж та рівень стресу: дослідження серед студентів НаУКМА. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2019. № 3 (липень–вересень). С. 159-178. URL: <https://doi.org/10.15407/sociology2019.03.159> (дата звернення: 27.08.2023).
4. Майнаєв Ф.Я. Використання соціальних мереж у on-line навчанні. *Innovative solutions in modern science*. 2016. № 2(2). URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/145611689.pdf>. (дата звернення: 27.08.2023).
5. Мірошніченко А.О. Інстаграм як сучасне освітнє середовище. Мистецтво та освіта. 2020. № 3 (97). С. 40–45. URL: <https://doi.org/10.32405/2308-8885-2020-3-40-45> (дата звернення: 27.08.2023).
6. Олексюк Н.В., Леbedenko Л.В. Використання електронних соціальних мереж у соціально-педагогічній роботі зі школярами. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2015. Т. 48, вип. 4. С. 88-102. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2015_48_4_8 (дата звернення: 27.08.2023).
7. Alhussain, Thamer & Al-Rahmi, Waleed & Othman, Mohd. Students' Perceptions of Social Networks Platforms use in Higher Education: A Qualitative Research. *International Journal of Advanced Trends in Computer Science and Engineering*. 2020. #9. P. 2589-2603. 10.30534/ijatcse/2020/16932020.
8. Antoniou, Angeliki & Theodoropoulos, Anastasios & Christopoulou, Konstantina & Lepouras, George. Facebook as Teaching Tool in Higher Education: A Case Study. *International Journal Advances in Social Science and Humanities (IJASSH)*. 2014. #2. P. 3-43.
9. Cortes Mendez, Jairo & J.O.Lozano. Social Networks as Learning Environments for Higher Education. *International Journal of Artificial Intelligence and Interactive Multimedia*. 2014. #2. P. 63-69. 10.9781/ijimai.2014.278.
10. Fleck, Bethany & Richmond, Aaron & Hussey, Heather. Using Social Media to Enhance Instruction in Higher Education. *Research Perspectives and Best Practices in Educational Technology Integration*. 2013. P. 217-241. 10.4018/978-1-4666-2988-2.ch012.
11. Jahrami A. D. The impact of online discussions on the accuracy of the written output of Bahraini L2 university students. *English Language Teaching Research in the Middle East and North Africa*. Hidri, S. (Ed.), Palgrave Macmillan, Cham, 2019. P. 637-666.
12. Li M., Croucher S. Effects of social media use on cultural adaptation. *The Cambridge Handbook of Intercultural Communication*. Rings, G. and Rasinger, S. (Eds). Cambridge: Cambridge University Press, 2020. P. 504-520. (Cambridge Handbooks in Language and Linguistics).
13. McGough B. How to create meaningful digital learning experiences for Gen Z. URL: <https://about.proquest.com/en/blog/2023/incorporating-ux-design-principles-to-create-meaningful-digital-learning-experiences-for-gen-z-and-alpha/> (дата звернення: 20.08.2023).
14. Muftah M. Impact of social media on learning English language during the COVID-19 pandemic. *PSU Research Review*. 2022. URL: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/PRR-10-2021-0060/full/html> (дата звернення: 27.08.2023).

REFERENCES

1. Ivashnova S.V. Vykorystannia sotsialnykh servisyv ta sotsialnykh merezh v osviti. [Use of social services and social networks in education]. *Naukovi zapysky (Nizhynskoho derzhavnoho universytetu im. Mykoly Hoholia). Ser.: Psykholohopedahohichni nauky*. 2012. № 2. S. 15-17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzsp_2012_2_5. [in Ukrainian].
2. Kryzhanovskiy A.Ie. Vykorystannia sotsialnykh merezh u navchalnomu protsesi vyshchoho navchalnoho zakladu. [The use of social networks in the educational process of a higher educational institution]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. 2020. Vyp. 31. T. 3. S. 276–281. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/31_2020/part_3/45.pdf. [in Ukrainian].
3. Liubenko R., Maltseva K. Korystuvannia saitamy sotsialnykh merezh ta riven stresu: doslidzhennia sered studentiv NaUKMA. [The use of social networking sites and the level of stress: a study among students of the National University "Kyiv-Mohyla Academy"]. *Sotsiolohiia: teoriia, metody, marketynh*. 2019. № 3 (lypen–veresen). S. 159-178. URL: <https://doi.org/10.15407/sociology2019.03.159> [in Ukrainian].
4. Mainaiev F.Ia. Vykorystannia sotsialnykh merezh u on-line navchanni. [Use of social networks in online education]. *Innovative solutions in modern science*. 2016. № 2(2). URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/145611689.pdf>. [in Ukrainian].
5. Miroshnychenko A.O. Instahram yak suchasne osvithne seredovyshche. [Instagram as a modern educational environment]. *Mystetstvo ta osvita*. 2020. № 3 (97). S. 40–45. URL: <https://doi.org/10.32405/2308-8885-2020-3-40-45> [in Ukrainian].
6. Oleksiuk N.V., Lebedenko L.V. Vykorystannia elektronnykh sotsialnykh merezh u sotsialno-pedahohichnii roboti zi shkoliaramy. [Use of electronic social networks in socio-pedagogical work with schoolchildren]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*. 2015. T. 48, vyp. 4. S. 88-102. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2015_48_4_8 [in Ukrainian].
7. Alhussain, Thamer & Al-Rahmi, Waleed & Othman, Mohd. Students Perceptions of Social Networks Platforms use in Higher Education: A Qualitative Research. *International Journal of Advanced Trends in Computer Science and Engineering*. 2020. #9. P. 2589-2603. 10.30534/ijatcse/2020/16932020.

-
8. Antoniou, Angeliki & Theodoropoulos, Anastasios & Christopoulou, Konstantina & Lepouras, George. Facebook as Teaching Tool in Higher Education: A Case Study. *International Journal Advances in Social Science and Humanities (IJASSH)*. 2014. #2. P. 3-43.
 9. Cortes Mendez, Jairo & J.O.Lozano. Social Networks as Learning Environments for Higher Education. *International Journal of Artificial Intelligence and Interactive Multimedia*. 2014. #2. P. 63-69. 10.9781/ijimai.2014.278.
 10. Fleck, Bethany & Richmond, Aaron & Hussey, Heather. Using Social Media to Enhance Instruction in Higher Education. *Research Perspectives and Best Practices in Educational Technology Integration*. 2013. P. 217-241. 10.4018/978-1-4666-2988-2.ch012.
 11. Jahrami A. D. The impact of online discussions on the accuracy of the written output of Bahraini L2 university students. *English Language Teaching Research in the Middle East and North Africa*. Hidri, S. (Ed.), Palgrave Macmillan, Cham, 2019. P. 637-666.
 12. Li M., Croucher S. Effects of social media use on cultural adaptation. *The Cambridge Handbook of Intercultural Communication*. Rings, G. and Rasinger, S. (Eds). Cambridge: Cambridge University Press, 2020. P. 504-520. (Cambridge Handbooks in Language and Linguistics).
 13. McGough B. How to create meaningful digital learning experiences for Gen Z. URL: <https://about.proquest.com/en/blog/2023/incorporating-ux-design-principles-to-create-meaningful-digital-learning-experiences-for-gen-z-and-alpha/>
 14. Muftah M. Impact of social media on learning English language during the COVID-19 pandemic. *PSU Research Review*. 2022. URL: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/PRR-10-2021-0060/full/html>